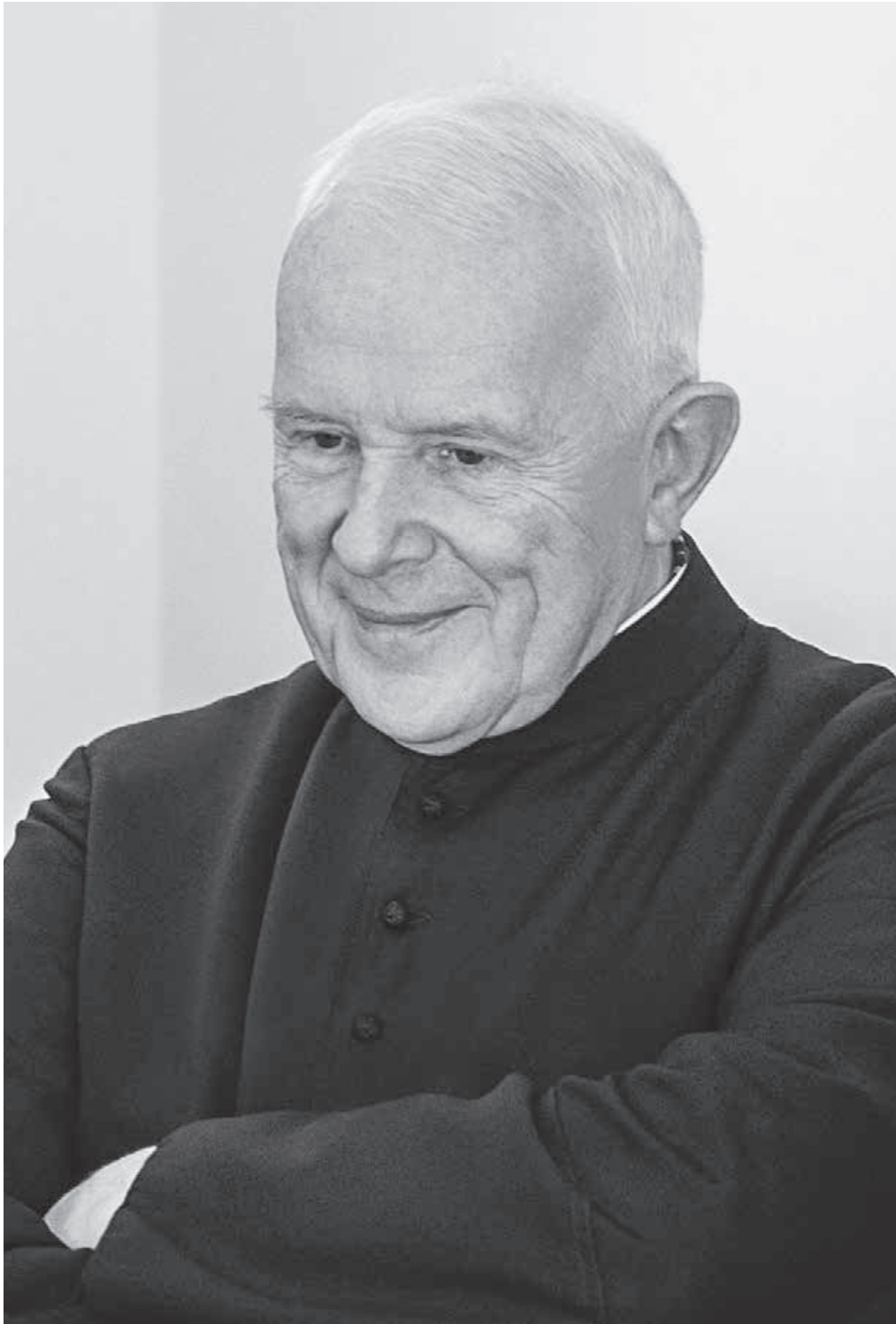

Numer dedykowany
ks. prof. dr hab.
Markowi Starowieyskiemu
z okazji nadania godności
doktora honoris causa
Papieskiego Wydziału Teologicznego
w Warszawie

12 grudnia 2017 r.

Ks. prof. dr hab. Marek Starowieyski

W P R O W A D Z E N I E

Każda uczelnia ma wśród kadry osobowości wyjątkowe. Dla Papieskiego Wydziału Teologicznego taką osobowością jest ks. prof. Marek Starowieyski. Kapłan kochający Kościół, myśliciel i uczyony. Pasjonat wędrówek górskich.

Nie można obojętnie przejść obok jego osoby, bo albo zachęci wykładem, albo zbuduje swoją posługą kapłańską, albo wreszcie zabierze na wakacyjne wędrówki po górach. Przy takim kapłanie wykształciło się wiele powołań kapłańskich. Pod jego okiem wyrosło wielu wybitnych profesorów.

Próba przedstawienia w kilku zdaniach dokonań ks. prof. Marka Starowieyskiego w dziedzinie patrologii jest tyleż zuchwała, co karkołomna. Wszak pierwsze artykuły dotyczące starożytności chrześcijańskiej zaczął on publikować ponad pół wieku temu, a jego niezwykle owocna aktywność trwa nieprzerwanie do dziś. Dzięki niezwykle intensywnej i wszechstronnej działalności naukowej (badawczej i wydawniczej), translatorskiej, dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizatorskiej bez przesady można go uznać za współtwórcę studiów patrologicznych w Polsce. Na mądrości Ojców Kościoła wychował całe pokolenia kapłanów i miłośników literatury antycznej, a zorganizowana przez niego biblioteka patrystyczna przy Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie służy wszystkim badaczom chrześcijańskiego antyku.

Niniejsza próba syntezy będzie więc z konieczności niekompletna i nieadekwatna do dokonań Księdza Profesora. Niemniej ukaże główne pola jego działalności naukowo-badawczej.

Jako pierwszy dojrzały owoc należy wymienić, jak sądzę, *Słownik wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa* wydany wraz z ks. prof. Szymusiakiem w 1971 roku. Było to pierwsze i wciąż jedyne w języku polskim całościowe encyklopedyczne opracowanie biografii i twórczości chrześcijańskich pisarzy starożytnych. To wielka radość, że w tym roku została złożona do druku poprawiona

i gruntownie przepracowana druga wersja tego słownika, poszerzonego o wiele nowych haseł, w tym o pisarzy chrześcijańskiego Wschodu.

Drugim wybitnym dokonaniem ks. prof. Starowieyskiego są badania nad literaturą apokryficzną prowadzone w zespole najlepszych światowych ekspertów. Wyniki tych badań pozwoliły poznać kontekst twórczości Ojców Kościoła, co z kolei miało ogromny wpływ na rozumienie teologii patrystycznej. Dzięki pracom Księdza Profesora posiadamy w Polsce kilkutomową, pięknie wydaną antologię chrześcijańskich apokryfów, opatrzoną wstępami, gruntownymi komentarzami i szeroką bibliografią tematyczną.

Kolejnym dokonaniem, które wypełniło pokaźną lukę w studiach patrologicznych w Polsce, było zainicjowanie i prowadzenie kilku serii wydawniczych, takich jak: *Ojcowie Żywi* i *Źródła Monastyczne*. W tej drugiej serii ukazało się już 67 tomów najważniejszych tekstów monastycznych i ascetycznych starożytności chrześcijańskiej.

Tematyka poruszana w rozlicznych artykułach naukowych Księdza Profesora jest tak bogata, że jej wymienienie będzie z konieczności wybiórcze. Obok wspomnianych wyżej studiów nad apokryfami i życiem monastycznym należałoby jeszcze dodać liczne opracowania w takich dziedzinach jak: sakramentologia (chrzest, eucharystia, pokuta, kapłaństwo), mariologia, historia soborów, wybrane aspekty znaczenia i roli kobiet w chrześcijaństwie, relacje z autorami pogańskimi, rozwój poezji wczesnochrześcijańskiej, pielgrzymowanie i miejsca święte.

Kultura osobista i erudycja Księdza Profesora zaowocowały studiami porównawczymi i publikacjami z pogranicza teologii i sztuki. Bardzo cenne są zwłaszcza jego prace ukazujące wpływ Biblii na literaturę piękną.

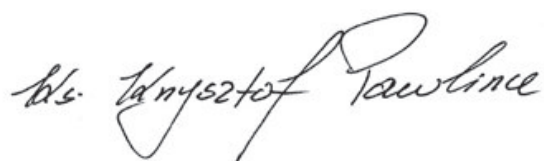
Działalność ks. prof. Starowieyskiego jest od wielu dziesięcioleci ceniona również na arenie międzynarodowej. Wielokrotnie był on prelegentem na sympozjach zagranicznych, w tym na wielu konferencjach patrystycznych w Oxfordzie. Ponadto przez wiele lat prowadził wykłady w renomowanym Instytucie Patrystycznym Augustinianum w Rzymie. Dzięki temu jest nauczycielem wielu wykładowców patrologii na całym świecie.

Specyfiką osobowości i działalności Księdza Profesora jest chęć popularyzacji wyników własnych badań. Nigdy nie traktował on swojej wiedzy jako hermetycznego świata dostępnego jedynie dla wybrańców, ale starał się nią ubogacić wszystkich. Stąd niezliczone artykuły popularnonaukowe, a także audycje radiowe i programy telewizyjne o życiu starożytnego Kościoła i jego Ojcach. Dla duszpasterzy niezwykle cenną pomocą jest antologia tekstów patrystycznych na poszczególne niedziele i święta roku liturgicznego, zatytułowana *Karmię was tym, czym sam żyję*.

Kapłan, naukowiec, humanista...

To wielki zaszczyt i honor mieć taką osobowość w gronie wykładowców naszej uczelni.

W imieniu Senatu, wszystkich profesorów PWTW chcę złożyć podziękowanie za wzór kapłana, uczonego i dobrego człowieka.

A handwritten signature in black ink, reading "ks. Krzysztof Pawlina". The signature is written in a cursive, flowing style.

Rektor
Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie
Ks. prof. dr hab. Krzysztof Pawlina